

T.C.
UYU MAZLIK MAHKEMES

ESAS NO : 2021/514
KARAR NO : 2021/447
KARAR TR : 20/09/2021

ÖZET: Karayolunda meydana gelen trafik kazasında u ranılan zararın tazmini istemiyle açılan davanın, 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanunu'nun 19/01/2011 tarihinde yürürlü e giren 110. maddesi kapsamında ADL YARGI YER NDE görülmesi gerekti i hk.

K A R A R

Davacılar :1-R.Ç. (Kendi adına asaleten, o lu U.Ç.'ye velayeten)
2-U.Ç.
Vekilleri : Av. A.A., Av. S. Y.
3-F. E. (Adli ve dari yargıda ortak)
4-E. E. "
5-M.E. "
6-M.E. "
7-N.T. "
Vekili : Av. G.S.
Davalı : Karayolları Genel Müdürlü ü
Vekili : Av. H.K.Ö.

I. DAVA KONUSU OLAY

1. Davacılar R. Ç., U.Ç., F. E., E. E., M.E., M. E.ve N. T.'in vekili 08/12/2010 tarihinde N. K.'un yönetimindeki 51 ... 425 plakalı çekici ve buna ba lı 51 ... 958 plakalı yarı römork ile D-100 karayolunu izleyerek Sakarya-Akyazı yönünde seyir halinde iken, Akyazı kav a nda dönü yaparken yarı römorkun yolu kapattı ı sırada, Sakarya-Akyazı yönünde seyreden şhak Erdo an yönetimindeki 81 DE 835 plakalı araçla çarpı ması sonucu, 81 ... 835 plakalı otomobil sürücüsü şhak Erdo an ile araçta bulunan, M.Ç., R. Ç., E. H. Ç. ve dava dı ı M. K. A.'ın öldüklerini; Sakarya C.Savcısı nın 24/12/2010 tarihli ve E.2010/7680 sayılı iddianamesine ve trafik kazası tespit tutana ı ile bilirki i raporuna ve Adli Tıp Trafik htisas Dairesi Ba kanlı ndan alındı ı belirtilen rapora göre, kazanın olu unda 51 ... 425 plakalı tır aracı sürücüsü N. K.'un asli kusurlu ve kazada ölen 81 ... 835 plakalı araç sürücüsü şhak Erdo an'ın tali kusurlu oldu unu; kazanın meydana gelmesinde gerekli tedbirleri almayan davalı idarelerin kusur ve sorumlulu unun bulundu unu ifade ederek; u ranılan zararlara kar ılıklı ve fazlaya ili kin hakları saklı kalmak kaydıyla, imdilik toplam 25.000 TL maddi, ve 400.000 TL manevi tazminat ödenmesi istemiyle N.K., Axa Sigorta A. ., Karayolları Genel Müdürlü üne kar ı 23/11/2011 tarihinde adli yargı yerinde dava açmı ; bu dava stanbul 7.Asliye Hukuk Mahkemesinin E.2011/428 sayılı esasına kaydedilmi tir.

2. Davacılardan R.ve U.Ç.'nin vekili, aynı somut olay nedeniyle, öncelikle açtıkları i bu davanın stanbul 7. Asliye Hukuk Mahkemesinin E.2011/428 sayılı dosyası ile ba lantılı oldu unu, davaların aynı sebepten do ması ve verilecek kararların birbirini etkileyecek nitelikte bulundu unu ifade ederek; bu davanın anılan dosya ile birle tirilmesine, fazlaya ili kin hakları saklı kalmak kaydıyla kusur ve polişe limiti dahilinde 25.399,21 TL'nin olay tarihinden i leyecek en yüksek faiziyle davalıdan alınarak davacılara ödenmesine

karar verilmesi istemiyle, Anadolu Anonim Türk Sigorta ırketine kar ı 19/02/2013 tarihinde adli yargı yerinde dava açmı ; bu dava stanbul 15. Asliye Hukuk Mahkemesinin E.2013/104 sayılı esasına kaydedilmi tir.

II. UYU MAZLI A L K NBA VURU SÜREC

A. Adli Yargıda

3. stanbul 15. Asliye Hukuk Mahkemesinin 01/04/2014 tarihli ve E.2013/104, K.2014/78 sayılı kararı ile, davacı yanın birle tirme istemi ile stanbul 7. Asliye Hukuk Mahkemesinin 2011/428 esas sayılı dosyası ile birlikte de erlendirilmesi sonucu, davalar arasındaki ba lantı nedeniyle Mahkemelerinin dosyası ile dayanak yapılan stanbul 7. Asliye Hukuk Mahkemesinin E.2011/428 sayılı dosyalarının birle tirilmesine, birle tirme kararı do rultusunda Mahkeme dosyalarının esasının kapatılarak yargılamanın bundan sonra stanbul 7. Asliye Hukuk Mahkemesinin E.2011/428 sayılı dosyası üzerinde yürütülmesine karar verilmi tir.

4. stanbul 7. Asliye Hukuk Mahkemesinin 07/06/2016 tarihli ve E.2011/428, K.2016/312 sayılı kararı ile, uyu mazlı ın esası incelenerek davanın kısmen kabulüne, kısmen reddine karar verilmi , karara kar ı temyiz yoluna ba vurulmu tur.

5. Yargıtay 17. Hukuk Dairesinin 14/02/2019 tarihli ve E.2016/15835, K.2019/1461 sayılı kararı ile, açıklanan kısmen hükmün bozulmasına ve kısmen de temyiz itirazlarının incelenmesine yer olmadı na karar verilmi tir. Kararın ilgili kısımları öyledir:

"Asıl ve birle en davalar, trafik kazasına nedeni ile destekten yoksun kalma tazminatı istemine ili kindir.

1-(...)

Mahkemece davacılar tarafından açılan davalar arasında hukuki ve fiili irtibat bulunması nedeniyle birle tirilmesine karar verilmi ve buna göre hüküm kurulmu ise de her davanın davacıları ve davalıları ile talepleri birbirinden farklı olup birle tirilen davalar ba ımsızlıklarını koruyaca ndan her davada talepler ve yargılama gideri, vekalet ücreti ve harçlar ayrı ayrı de erlendirilerek hüküm kurulması gerekir.

Buna göre mahkemece asıl ve birle tirilen davalar hakkında tek hüküm kurulmu olması do ru görülmemi , kararın bu nedenle bozulmasına karar vermek gerekmi tir.

Kabule göre de; davaya konu olayda, kazanın gerçekte ti i yolda gerekli aydınlatmanın, i aret ve levhaların olmaması nedeniyle kazanın meydana geldi i iddiası ile davalı Karayolları Genel Müdürlü ü aleyhine husumet yöneltilmi tir.

Davalı Karayolları Genel Müdürlü ü kamu tüzel ki isi olup görmekle yükümlü bulundu u kamu hizmeti sırasında verdi i iddia olunan zararlardan dolayı sorumlulu u özel hukuk hükümlerine tabi de ildir. Kamu tüzel ki ilerinin yasalar tarafından kendilerine verilen görev ve yetkileri kullanırken olu an zararlar niteli i itibariyle hizmet kusurundan kaynaklanmakta olup bu zararların tazmini amacıyla anılan idarelere kar ı hizmet kusurlarına dayanılarak dari Yargılama Usul Kanunu 2. madde hükmü uyarınca idari yargı yerinde tam yargı davası ikamesi gerekmektedir. (11.2.1959 günlü ve 17/15 sayılı Yargıtay çtihadı Birle tirme Kararı)

Somut olayda, davacı vekili, kazada hizmet kusuru bulundu unu ileri sürerek davalı Karayolları Genel Müdürlü ü yönünden hizmet kusuruna dayalı olarak dava açmı tır.

Buna göre, görev-yargı yolu yargılamanın her a amasında resen dikkate alınacak hususlardan oldu undan, mahkemece davalı Karayolları Genel Müdürlü ü hakkındaki dava tefrik edildikten sonra, bu davalı yönünden idari yargının görev alanına giren uyu mazlıkta yargı yolu caiz olmadı ndan HMK 115/2 maddesi gere ince dava artı yoklu undan

davanın usulden reddine karar verilmesi gerekirken, yazılı ekilde davalı Karayolları Genel Müdürlü ü yönünden esas girilerek hüküm kurulması do ru görülmemi tir.

2-Bozma ilamının neden ve ekline göre hükmü temyiz eden taraf vekillerinin tüm temyiz itirazlarının imdilik incelenmesine yer olmadı na dair karar vermek gerekmi tir."

6. Yargıtay bozma ilamına uyulduktan sonra, stanbul 7. Asliye Hukuk Mahkemesinin 14/11/2019 tarihli ve E.2019/180, sayılı kararı ile, Karayolları Genel Müdürlü ü açısından davanın ba ka bir esasa kaydedilmesine karar verilmi tir.

7. stanbul 7. Asliye Hukuk Mahkemesinin 14/11/2019 tarihli ve E.2019/763, K.2019/514 sayılı kararı ile, davanın Karayolları Genel Müdürlü ü yönünden tefrik edildikten sonra, davacının davasının yargı yolu caiz olmadı ından HMK 115/2 maddesi gere ince dava artı yoklu u nedeniyle reddine karar verilmi , bu karar kesinle mi tir. Kararın ilgili kısımları öyledir:

"Toplanan tüm deliller ve dosya içeri ine; Davalı Karayolları Genel Müdürlü ü kamu tüzel ki isi olup görmekte yükümlü bulundu u kamu hizmeti sırasında verdi i iddia olunan zararlardan dolayı sorumlulu u özel hukuk hükümlerine tabi de ildir. Kamu tüzel ki ilerinin yasalar tarafından kendilerine verilen görev ve yetkileri kullanırken olu an zararlar niteli i itibariyle hizmet kusurundan kaynaklanmakta olup bu zararların tazmini amacıyla anılan idarelere kar ı hizmet kusurlarına dayanılarak dari Yargılama Usul Kanunu 2. madde hükmü uyarınca idari yargı yerinde tam yargı davası ikamesi gerekmektedir. (11.2.1959 günlü ve 17/15 sayılı Yargıtay çtihadı Birle tirme Kararı)

Somut olayda, davacı vekili, kazada hizmet kusuru bulundu unu ileri sürerek davalı Karayolları Genel Müdürlü ü yönünden hizmet kusuruna dayalı olarak dava açmı tır.

Buna göre, görev-yargı yolu yargılamanın her a amasında resen dikkate alınacak hususlardan oldu undan, mahkemece davalı Karayolları Genel Müdürlü ü hakkındaki dava tefrik edildikten sonra, bu davalı yönünden idari yargının görev alanına giren uyu mazlıkta yargı yolu caiz olmadı ından HMK 115/2 maddesi gere ince dava artı yoklu undan davanın usulden reddine karar verilmesi gerekmi ve a a idaki ekilde hüküm kurulmu tur."

8. Davacılar Fatma Erdo an, Eyüp Erdo an, Mustafa Erdo an, Melek Erdo an ve Nagehan Tahsin'in vekili, bu defa u ranılan zarara kar ılık 20.000 TL maddi ve toplam 75.000 TL manevi zararın tazmini istemiyle Karayolları Genel Müdürlü ü ne kar ı idari yargı yerinde dava açmı tır

B. dari Yargıda

9. stanbul 8. dare Mahkemesi 06/05/2021 tarihli ve E.2021/715, K.2021/834 sayılı kararı ile, 2577 sayılı Kanun'un 15. maddesinin 1/a bendi uyarınca davanın yetki yönünden reddine, dava dosyasının yetkili Sakarya dare Mahkemesine gönderilmesine karar vermi tir.

10. Sakarya 2. dare Mahkemesi 16/06/2021 tarihli ve E.2021/431 sayılı kararı ile, 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanunu'nun 1., 2., 3., 10., 19.1.2011 tarihli Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlü e giren 6099 sayılı Yasanın 14. maddesiyle de i ik 110. ve geçici 21. maddesi hükmüne; ayrıca 2918 sayılı Kanun'un 110. maddesinin birinci fıkrasının iptali istemiyle Bursa 3.Asliye Hukuk Mahkemesi ve Batman 2.Asliye Hukuk Mahkemesince yapılan itiraz ba vuruları üzerine konuyu inceleyen Anayasa Mahkemesinin, anılan kuralı Anayasa'ya aykırı görmeyerek iptal istemini oy birli iyle reddetti i 26/12/2013 tarih ve E.2013/68, K.2013/165 sayılı kararına yer verdikten sonra; uyu mazlı ın çözümünde adli yargının görevli oldu u sonucuna varıldı ı gerekçesiyle, Mahkemelerinin görevli olmadı na,

2247 sayılı Kanun'un 15. ve 19. maddeleri uyarınca görevli yargı yerinin belirlenmesi için ilk görevsizlik kararını veren İstanbul 7. Asliye Hukuk Mahkemesinin dava dosyası da temin edilerek eklenmek suretiyle dosyanın Uyuşmazlık Mahkemesine gönderilmesine ve dosya incelemesinin bu konuda Uyuşmazlık Mahkemesince karar verilinceye kadar ertelenmesine karar verilmiştir. Bu kararın ilgili kısmı şöyledir:

"Bu durumda, 2918 sayılı Kanun'un 19/01/2011 tarihinde yürürlüğe giren 110. maddesi ile Anayasa Mahkemesinin iktisat edilen kararı gözetildiğinde, bahsi geçen Kanun maddesinin karayollarında, can ve mal güvenliğini yönünden trafik düzeninin sağlanarak trafik güvenliğini ilgilendiren tüm konularda alınacak önlemleri kapsadığı ve Kanun'un, trafik ile ilgili kuralları, araçları, hak ve yükümlülükleri, bunların uygulanmasını ve denetlenmesini, ilgili kurulları ve bunların görev yetki ve sorumlulukları ile çalışmaları kapsadığı, dolayısıyla oluşan trafik kazası nedeniyle açılacak sorumluluk davalarının görümlü ve çözümünde adli yargının görevli olduğu; meydana gelen zararın tazmini istemiyle açılan bu davanın da adli yargı yerinde çözümlenmesi gerektiğini sonucuna varılmıştır.

Nitekim, Uyuşmazlık Mahkemesi Hukuk Bölümü'nün 03.05.2021 tarih, E;2021/223, K:2021/318 sayılı kararı da bu doğrultudadır."

C. Uyuşmazlık Mahkemesinde

11. Aynı somut olay nedeniyle, Davacılar'dan Umut Çiftçi ve Remzi Çiftçi ile davalı Karayolları Genel Müdürlüğü arasındaki davada, Sakarya 1. derece Mahkemesi 15/03/2021 tarih ve E.2021/213 sayılı ile Uyuşmazlık Mahkemesine başvurular yapılarak, uyuşmazlığın çözümünde adli yargının görevli olduğundan bahisle, İstanbul 7. Asliye Hukuk Mahkemesinin 14/11/2019 tarihli ve E.2019/763, K.2019/514 sayılı kararı nedeniyle doğrudan görev uyuşmazlığının giderilmesini talep etmiştir.

12. Uyuşmazlık Mahkemesi 7/6/2021 tarihli, E.2021/349, K.2021/346 sayılı kararıyla, Davanın çözümünde adli yargının görevli olduğuna, Sakarya 1. derece Mahkemesinin başvuruların kabulü ile İstanbul 7. Asliye Hukuk Mahkemesinin 14/11/2019 tarihli ve E.2019/763, K.2019/514 sayılı görevsizlik kararının kaldırılmasına karar verilmiştir.

III. LG L HUKUK

A. Mevzuat

13. 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanunu'nun 1. maddesinde, Kanun'un amacının karayollarında can ve mal güvenliğini yönünden trafik düzenini sağlayacak ve trafik güvenliğini ilgilendiren tüm konularda alınacak önlemleri belirlemek olduğu ifade edilmiştir; "Kapsam" başlıklı 2. maddesinde, bu Kanun'un trafik ile ilgili kuralları, araçları, hak ve yükümlülükleri bunların uygulanmasını ve denetlenmesini ilgili kurulları ve bunların görev, yetki ve sorumluluk, çalışmaları ile diğer hükümleri kapsadığı ve bu kanunun karayollarında uygulanacağı belirtilmiştir.

14. Kanun'un, "Karayolları Genel Müdürlüğü'nün görev ve yetkileri" başlıklı 7. maddesi şöyledir:

" Karayolları Genel Müdürlüğü'nün bu Kanunla ilgili görev ve yetkileri şunlardır:

a) Yapım ve bakımdan sorumlu olduğu karayollarında can ve mal güvenliğini yönünden gerekli düzenleme ve iktisatlemeleri yaparak önlemleri almak ve aldırarak,

b) Tüm karayollarındaki i aretleme standartlarını tespit etmek, yayınlamak ve kontrol etmek,

c) (Mülga: 17/10/1996-4199/47 md.)

d) Trafik ve araç tekni ine ait görü bildirmek, karayolu güvenli ini ilgilendiren konulardaki projeleri incelemek ve onaylamak,

e) Yapım ve bakımından sorumlu oldu u karayollarında, çi leri Bakanlı mın uygun görü ü alınmak suretiyle, yönetmelikte belirlenen hız sınırlarının üstünde veya altında hız sınırları belirlemek ve i aretlemek,

f) Trafik kazalarının olu nedenlerine göre verileri hazırlamak ve karayollarında, gerekli önleyici teknik tedbirleri almak veya aldırarak,

g) Yapım ve bakımından sorumlu oldu u karayollarında trafik güvenli ini ilgilendiren kav ak, durak yeri, aydınlatma, yol dı ı park yerleri ve benzeri tesisleri yapmak, yaptırmak veya di er kurulu larca hazırlanan projeleri tetkik ve uygun olanları tasdik etmek,

h) Yetkili birimlerce veya trafik zabıtasınca tespit edilen trafik kaza analizi sonucu, altyapı ve yolun fiziki yapısı ile i aretlemeye dayalı kaza sebepleri göz önünde bulundurularak önerilen gerekli önlemleri almak veya aldırarak,

i) (Mülga: 3/5/2006 – 5495/4 md.)

j) (De i ik: 17/10/1996-4199/5 md.) Trafik zabıtasının görev ve yetkileri saklı kalmak üzere Bu Kanunun 13,14,16,17,18,47/a ve 65 inci maddeleri hükümlerine aykırı hareket edenler hakkında suç veya ceza tutana ı düzenlemek; 47 nci maddenin (b), (c) ve (d) bentlerinde belirtilen kural ihlallerinin tespiti halinde, durumu bir tutanakla belirlemek ve gerekli i lemin yapılması için en yakın trafik kurulu una teslim etmek,

k) (Ek:18/10/2018-7148/14 md.) Bu Kanunun 31 ve 49 uncu maddeleri kapsamında tako raf ve çalı ma-dinlenme süreleri yönünden karayolları denetim istasyonlarında denetim yapmak ve trafik idari para cezası karar tutana ı düzenlemek,

l) (Ek:29/11/2018-7153/9 md.)(5) Otoyolların habitatları böldü ü yerlerde Do a Koruma ve Milli Parklar Genel Müdürlü ünün görü ünü alarak yaban hayvanlarının geçi lerine izin verecek menfez, ekolojik köprü ve benzeri tesisleri yapmak,

m) (Ek:29/11/2018-7153/9 md.)(5) Otoyollarda yaban hayvanlarından kaynaklanacak trafik kazalarını önlemek maksadı ile kafes tel çit yapmak,

n) (Ek:29/11/2018-7153/9 md.)(5) Yaban hayvanlarının muhtemel ya am alanlarının bulundu u bölgelerdeki karayollarında uyarıcı levhalara yer vermek,

o) Bu Kanunla ve bu Kanuna göre çıkarılmı olan yönetmeliklerle verilen di er görevleri yapmaktır.

(Son fıkra Mülga : 28/3/1985 - 3176/16 md.)”

15. Kanun'un 19/01/2011 tarihli Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlü e giren 6099 sayılı Kanun'un 14. maddesiyle de i ik 110. maddesi öyledir:

“ leteni veya sahibi Devlet ve di er kamu kurulu ları olan araçların sebebiyet verdi i zararlara ili kin olanları dahil, bu Kanundan do an sorumluluk davaları, adli yargıda görülür. Zarar görenin kamu görevlisi olması, bu fıkra hükmünün uygulanmasını önlemez. Hemzemin geçitte meydana gelen tren-trafik kazalarında da bu Kanun hükümleri uygulanır.

Motorlu araç kazalarından dolayı hukuki sorumlulu a ili kin davalar, sigortacının merkez veya ubesinin veya sigorta sözleşmesini yapan acentenin bulundu u yer mahkemelerinden birinde açılabilce i gibi kazanın vuku buldu u yer mahkemesinde de açılabilir”;

16. Kanun'un Geçici 21. maddesi öyledir:

“Bu Kanunun 110 uncu maddesinin birinci fıkrasının göreve ili kin hükmü, yürürlü e girdi i tarihten önce idari yargıda ve Askeri Yüksek dare Mahkemesinde açılmı bulunan davalara uygulanmaz”

B. Yargı Kararları

17. Anayasa Mahkemesinin 26/12/2013 tarihli ve E.2013/68, K.2013/165 sayılı (R.G. 27.3.2014, Sayı: 28954, s.136-147) kararının ilgili kısmı öyledir:

“... Anayasa Mahkemesi'nin daha önceki kimi kararlarında da belirtildi i üzere, tarihsel geli ime paralel olarak Anayasa'da adli ve idari yargı ayırımına gidilmemi ve idari uyu mazlıkların çözümünde idare ve vergi mahkemeleriyle Danı tay yetkili kılınmı tır. Bu nedenle, genel olarak idare hukuku alanına giren konularda idari yargı, özel hukuk alanına giren konularda adli yargı görevli olacaktır. Bu durumda, idari yargının görev alanına giren bir uyu mazlı n çözümünde adli yargının görevlendirilmesi konusunda kanun koyucunun mutlak bir takdir yetkisinin bulundu unu söylemek olanaklı de ildir. Ancak, idari yargının denetimine ba lı olması gereken idari bir uyu mazlı n çözümü, haklı neden ve kamu yararının bulunması halinde kanun koyucu tarafından adli yargıya bırakılabilir. tiraz konusu kural, trafik kazasında zarar görenin asker ki i ya da memur olmasına, aracın askeri hizmete ili kin olmasına veya olayın hemzemin geçitte meydana gelmesi durumlarına göre farklı yargı kollarında görülmekte olan 2918 sayılı Kanun'dan kaynaklanan tüm sorumluluk davalarının adli yargıda görülece ini öngörmektedir. tiraz konusu düzenlemenin gerekçesinde de ifade edildi i gibi, askeri idari yargı, idari yargı veya adli yargı kolları arasında uygulamada var olan yargı yolu belirsizli i giderilerek söz konusu davalarla ilgili olarak yeknesak bir usul belirlenmektedir. Aynı tür davaların aynı yargı yolunda çözümlenmesi sa lanarak davaların görülmesi ve çözümlenmesinin hızlandırıldı ı, bu suretle kısa sürede sonuç alınmasının olanaklı kılındı ı ve bunun söz konusu davaların adli yargıda görülece i yolunda getirilen düzenlemenin kamu yararına yönelik oldu u anla ılmaktadır. Öte yandan, 2918 sayılı Kanun'da tanımlanan Karayolu eridi üzerindeki araç trafi inden kaynaklanan sorumlulukların, özel hukuk alanına girdi i konusunda bir tartı ma bulunmamaktadır. dare tarafından kamu gücünden kaynaklanan bir yetkinin kullanılması söz konusu olmadı ı gibi, aynı karayolu üzerinde aynı seyir çizgisinde hareket eden, bu nedenle aynı tür risk üreten araçlar arasında özel-kamu ayırımı yapılmasını gerektiren bir neden de yoktur. Açıklanan nedenlerle, itiraz konusu kural Anayasa'nın 2.,125. ve 155. maddelerine aykırı de ildir. tirazın reddi gerekir...” (Any. Mah.nin 26.12.2013 tarih ve E.2013/68, K.2013/165 sayılı kararı; R.G. 27.3.2014, Sayı: 28954, s.136-147.)

IV. NCELEME VE GEREKÇE

A. İlk nceleme

18.Uyu mazlık Mahkemesinin Celal Mümtaz AKINCI'nın ba kanlı ında, Üyeler ükrü BOZER, Mehmet AKSU, Birol SONER, Aydemir TUNÇ, Nurdane TOPUZ ve Ahmet ARSLAN'ın katılımlarıyla yapılan 20/09/2021 tarihli toplantısında; 2247 sayılı Kanun'un 27. maddesi uyarınca yapılan incelemeye göre, dare Mahkemesince, 2247 sayılı Kanun'un 19. maddesine göre ba vuruda bulunulmu oldu u, Kanun'un 14. maddesine göre olumsuz görev uyu mazlı ı bulundu unun ileri sürülebilmesi için davanın “ *tarafları, konusu ve sebebinin aynı* ” olması ko ulunun öngörölmü bulunması kar ısında, adli ve idari yargı yerleri arasında her iki yargı yerinde ortak taraf olan” davacılar Fatma Erdo an, Eyüp Erdo an, Mustafa Erdo an, Melek Erdo an ve Nagehan Tahsin ile davalı Karayolları Genel Müdürlü ü yönünden görev uyu mazlı ının do du u; idari yargı dosyasının Mahkemece, ekinde adli yargı dosyası ile birlikte Uyu mazlık Mahkemesi'ne gönderildi i ve usule ili kin herhangi bir noksanlık bulunmadı ı anla ıldı ından, görev uyu mazlı ının esasının incelenmesine oy birli i ile karar verildi.

B. Esasın ncelenmesi

19. Raportör-Hâkim Ta kın ÇEL K'in davanın çözümünde adli yargının görevli oldu u yolundaki raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan, ilgili Ba savcılarca görevlendirilen Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Halil brahim Ç FTÇ 'nin davada adli yargının, Damı tay Savcısı Yakup BAL'ın ise idari yargının görevli oldu u yolundaki sözlü açıklamaları da dinlendikten sonra gere i görü ülüp dü ünüldü:

20. Dava, karayolunda meydana gelen maddi hasarlı ve ölümlü trafik kazası nedeniyle olu tu u ileri sürülen maddi ve manevi zararların, davalı idarece tazmin edilmesi istemiyle açılmış tır.

21. 2918 sayılı Kanun'un 110. maddesinin birinci fıkrasının iptali istemiyle Bursa 3.Asliye Hukuk Mahkemesi ve Batman 2.Asliye Hukuk Mahkemesince yapılan itiraz ba vuruları üzerine konuyu inceleyen Anayasa Mahkemesi,yukarıda belirtilen gerekçesi ile anılan kuralı Anayasa'ya aykırı görmemi ve iptal istemini oy birli iyle reddetmi tir.

22. Anayasa'nın 158. maddesinin son fıkrasında "*Di er mahkemelerle, Anayasa Mahkemesi arasındaki görev uyu mazlıklarında, Anayasa Mahkemesi'nin kararı esas alınır.*" denilmektedir. Anayasa Mahkemesinin yukarıda gerekçesine yer verilen kararı, Kanunkoyucunun idari yargının görevine giren bir konuyu adli yargının görevine verebilece ine, dolayısıyla 2918 sayılı Kanun'un 110. maddesinin birinci fıkrası ile öngörülen, bu Kanun'dan do an tüm sorumluluk davalarının adli yargıda görülmesi düzenlemesinin Anayasa'ya aykırı bulunmadı na dair olup, esas itibariyle görev konusunda verilmi bir karardır ve Anayasa'nın 158. maddesi uyarınca, ba ta Uyu mazlık Mahkemesi olmak üzere di er yargı organları bakımından da uyulması zorunlu bir karar mesabesinde dir.

23. Bu durumda, 2918 sayılı Kanun'un 19/01/2011 tarihinde yürürlü e giren 110. maddesi ile Anayasa Mahkemesinin i aret edilen kararı gözetildi inde, bahsi geçen Kanun maddesinin karayollarında, can ve mal güvenli i yönünden trafik düzeninin sa lanarak trafik güvenli ini ilgilendiren tüm konularda alınacak önlemleri kapsadı ı ve Kanun'un, trafikle ilgili kuralları, artları, hak ve yükümlülükleri, bunların uygulanmasını ve denetlenmesini, ilgili kurulu ları ve bunların görev yetki ve sorumlulukları ile, çalı ma usullerini kapsadı ı, dolayısıyla olu an trafik kazası nedeniyle açılacak sorumluluk davalarının görüm ve çözümünde adli yargının görevli oldu u; meydana gelen zararın tazmini istemiyle açılan bu davanın da adli yargı yerinde çözümlenmesi gerekti i sonucuna varılmış tır.

24. Aynı somut olay nedeniyle Sakarya 1. dare Mahkemesince yapılan ba vuru üzerine Uyu mazlık Mahkemesi, 7/6/2021 tarihli, E.2021/349, K.2021/346 sayılı kararıyla, davanın çözümünde adli yargının görevli oldu una, stanbul 7. Asliye Hukuk Mahkemesinin 14/11/2019 tarihli ve E.2019/763, K.2019/514 sayılı görevsizlik kararının kaldırılmasına karar verdi inden; bu konuda yeniden karar verilmesine yer olmadı ı açıktır.

25. Yukarıda belirtilen hususlar göz önünde bulundurularak; Sakarya 2. dare Mahkemesinin ba vurusunun kabulü ile stanbul 7. Asliye Hukuk Mahkemesinin 14/11/2019 tarihli ve E.2019/763, K.2019/514 sayılı görevsizlik kararının kaldırılması konusunda, "karar verilmesine yer olmadı na" karar vermek gerekmi tir.

V. HÜKÜM

Açıklanan gerekçelerle;

A. Davanın çözümünde ADL YARGININ GÖREVLİ OLDÜ ÜNA,

B. Sakarya 2. dade Mahkemesinin BA VURUSUNUN KABULÜ ile (Uyu mazlık Mahkemesince daha önce kaldırıldı ndan) stanbul 7. Asliye Hukuk Mahkemesinin 14/11/2019 tarihli ve E.2019/763, K.2019/514 sayılı GÖREVSİZLİK KARARININ KALDIRILMASI KONUSUNDA, "KARAR VERİLMESİNE YER OLMADI İNA",

20/09/2021 tarihinde, Üye Ahmet ARSLAN'ın KAR İ OYU ve OY ÇOKLU ÜLE KESİN OLARAK karar verildi.

Ba kan
Celal Mümtaz
AKINCI

Üye
Ükrü
BOZER

Üye
Mehmet
AKSU

Üye
Biol
SONER

Üye
Aydemir
TUNÇ

Üye
Nurdane
TOPUZ

Üye
Ahmet
ARSLAN

KAR İ OY

Dava karayolunda meydana gelen maddi hasarlı ve ölümlü trafik kazası nedeniyle olu tu u ileri sürülen maddi ve manevi zararların, davalı idarece tazmin edilmesi istemiyle açılmış tır.

Aynı somut olay nedeniyle, davacılar'dan Umut ifti ve Remzi ifti ile davalı Karayolları Genel Müdürlü ü arasındaki davada, Sakarya 1. dare Mahkemesi 15/03/2021 tarih ve E.2021/213 sayı ile Uyu mazlık Mahkemesine ba vuru yaparak, uyu mazlı n çözümünde adli yargının görevli oldu undan bahisle, stanbul 7. Asliye Hukuk Mahkemesinin 14/11/2019 tarihli ve E.2019/763, K.2019/514 sayılı kararı nedeniyle do an görev uyu mazlı nın giderilmesinin istenilmesi üzerine Uyu mazlık Mahkemesinin 07/06/2021 tarihli, E.2021/349, K.2021/346 sayılı kararıyla, davanın çözümünde adli yargının görevli oldu una, Sakarya 1. dare Mahkemesinin ba vurunun kabulü ile stanbul 7. Asliye Hukuk Mahkemesinin 14/11/2019 tarihli ve E.2019/763, K.2019/514 sayılı görevsizlik kararının kaldırılmasına karar verilmi tir.

stanbul 7. Asliye Hukuk Mahkemesinin 14/11/2019 tarihli ve E.2019/763, K.2019/514 sayılı görevsizlik kararı üzerine di er davacılar Fatma Erdo an, Eyüp Erdo an, Mustafa Erdo an, Melek Erdo an ve Nagehan Tahsin'in vekilleri tarafından idari yargıda ayrıca açılan davada Sakarya 2. dare Mahkemesinin 16/06/2021 tarihli, E.2021/431 sayılı kararı ile Uyu mazlık Mahkemesine ba vurulmasına karar verilmi tir. Davada görev uyu mazlı nın bulundu u açıktır.

Aynı somut olay nedeniyle Sakarya 1. dare Mahkemesince yapılan ba vuru üzerine Uyu mazlık Mahkemesinin 07/06/2021 tarihli, E.2021/349, K.2021/346 sayılı kararıyla, davanın çözümünde adli yargının görevli oldu una, stanbul 7. Asliye Hukuk Mahkemesinin 14/11/2019 tarihli ve E.2019/763, K.2019/514 sayılı görevsizlik kararının kaldırılmasına karar verilmi ise de; davanın adli yargıda aynı ancak idari yargıda farklı tarafları tarafından Sakarya 2. dare Mahkemesince açılan davada yapılan ba vuru üzerine görev uyu mazlı ı bulundu undan bu konuda karar verilmesine yer olmadı ı kararı de ilde esastan karar verilerek uyu mazlı ı çözecek yargı yerinin tespit edilmesi gerekmektedir.

Bu ereve de yapılan inceleme sonucunda, idarenin kendi kurulu kanununda belirlenen ve 2918 sayılı Kanun'da tekrarlanan görevlerinden, yani; yol yapım, bakım, i letme, trafik güvenli ini sa lama ekinde yürütülen kamu hizmetlerinden kaynaklanan hukuki sorumlulu unun idare hukuku ilke ve kurallarına göre belirlenmesi; uyu mazlı n, özel hukuktaki araç i letenin hukuki sorumlulu undan de il, davalı idare tarafından görevlerinin tam ve eksiksiz yerine getirilmedi i, dolayısıyla yürütülen hizmetlerin kusurlu i letildi i, meydana gelen zararda hizmet kusuru bulundu u iddiasından kaynaklanması kar ısında uyu mazlı n çözümünün idari yargının görevinde bulundu u sonucuna ula ıldı ndan, o unlu un kararına katılmıyorum.

Üye
Ahmet ARSLAN